

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 7.11.2023 r.

K-2.431.1.48.2023.5.SR

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez Powiat w 2023 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Starosta Sławieński zwany dalej <i>Starostą</i> , ul. Sempołowskiej 2a, 76-100 Sławno
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Wojciech Wiśniowski
Okres objęty kontrolą	1 września 2022 r. – 1 sierpnia 2023 r.
Kontrolujący	Pani Sylwia Rzymska – główny specjalista w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, kierownik zespołu kontrolnego; Pani Justyna Pintowska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	Nr 79/23 z dnia 25 lipca 2023 r.
Podstawy prawne przeprowadzenia kontroli	– art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), – art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 945).
Kryteria prowadzenia kontroli	legalność, rzetelność
Rodzaj kontroli	planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	2-4 sierpnia 2023 r.
Akty prawne dotyczące kontrolowanego zakresu	– ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 945), zwana dalej <i>ustawą</i> , – ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571), – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270),

	<ul style="list-style-type: none"> – ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r., poz. 20), – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2492), zwane dalej <i>rozporządzeniem</i>, – rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r., poz. 2057), zwane dalej <i>rozporządzeniem ws. wzorów ofert i ramowych wzorów umów</i>.
Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli	Pan Wojciech Wiśniowski, Starosta Sławieński Pani Ewa Tomella-Czajkowska, Naczelnik Wydziału Organizacyjno-Prawnego Starostwa
Ustalenia kontroli	
<p>Zakres działania i zadania Starostwa Powiatowego w Sławnie, zwanego dalej <i>Starostwem</i>, w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Starostwa stanowiący załącznik do uchwały Zarządu Powiatu w Sławnie Nr CIV/345/21 z dnia 15 lutego 2021r. Zagadnienia dotyczące przedmiotu kontroli, zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 16 ww. Regulaminu, przypisane zostały do kompetencji Wydziału Organizacyjno-Prawnego.</p> <p style="text-align: right;"><i>(dowód: akta kontroli str. 98-132)</i></p> <p>W myśl art. 8 ust. 2 ustawy, Powiatowi Sławieńskiemu przyznano prowadzenie dwóch punktów udzielania pomocy w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Wypełniając dyspozycję art. 11 ust. 1a ustawy, Starosta powierzył jeden punkt adwokatom i radcom prawnym z Okręgowej Izby Radców Prawnych w Koszalinie (OIRP) i Okręgowej Rady Adwokackiej w Koszalinie (ORA), natomiast drugi organizacji pozarządowej wyłonionej w otwartym konkursie ofert.</p> <p><i>Samoocenę</i> w zakresie organizacji systemu NPP¹ i NPO² w 2023 r. dokonaną przez Starostę w dniu 24 lipca 2023 r. zamieszczono w aktach kontroli, str. 39-44.</p>	
1. Obsada punktów i współpraca z wykonawcami	
Podstawy prawne	<ul style="list-style-type: none"> - art. 3b, art. 5, art. 8, art. 10, art. 11 ustawy - art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych
<p><u>1.1. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (NPP) – prowadzony przez radców prawnych i adwokatów.</u></p> <p>W dniu 31 października 2022 r. Powiat Sławieński (reprezentowany przez Starostę i Wicestarostę) zawarł:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porozumienie Nr 9/2022 z Okręgową Radą Adwokacką w Koszalinie, – porozumienie Nr 8/2022 z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Koszalinie, <p>w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym nieodpłatnej mediacji na obszarze Powiatu Sławieńskiego, czym wypełniono dyspozycję art. 10 ustawy. W przedmiotowych dokumentach zamieszczono wszystkie uregulowania wynikające z ust. 1 ww. artykułu.</p>	

¹ NPP - nieodpłatna pomoc prawna.

² NPO - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Pismem z dnia 11 stycznia 2023 r., Starosta, w myśl art. 10 ust. 3 ustawy, poinformował Wojewodę Zachodniopomorskiego o zawartych porozumieniach.

(dowód: akta kontroli str. 133-135)

Powiat Sławieński, w myśl art. 6 ust. 1 ustawy, w dniu 30 grudnia 2022 r. podpisał 4 umowy z radcami prawnymi i adwokatami wskazanymi przez ORA i OIRP w ww. porozumieniach na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu w 2023 r. Umowy zawarto na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

W toku czynności kontrolnych zwrócono uwagę, iż w ww. umowach nie uwzględniono zapisów wynikających z dyspozycji art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy.

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.*

Przedmiotowy punkt został zlokalizowany w siedzibie Starostwa Powiatowego w Sławnie przy ul. Sempołowskiej 2a i rozpoczął funkcjonowanie z dniem 2 stycznia 2023 r.

1.2. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej / nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego - prowadzony przez organizację pozarządową.

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 2 ustawy, organizację pozarządową do realizacji wskazanego zadania wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy konkurs ofert przeprowadzono w oparciu o zasady określone w art. 13 i art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z treści art. 11 ust. 2 ustawy, Zarząd Powiatu w Sławnie podjął uchwałę Nr CLXXXIII/590/22 z dnia 27 października 2022 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie Powiatu Sławieńskiego w 2023 r.”

Poddane analizie ogłoszenie zawierało wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogłoszenie o konkursie podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Sławnie, opublikowanie na stronie internetowej Starostwa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na okres 21 dni, czym wypełniono dyspozycję art. 13 ust. 1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 178-187)

W odpowiedzi na ww. konkurs wpłynęło 8 ofert. Komisja konkursowa³, po dokonaniu oceny merytorycznej przedmiotowych zgłoszeń na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2022 r., w sporządzonym protokole zarekomendowała wybór oferty złożonej przez Stowarzyszenie „Sursum Corda”, zwane dalej Stowarzyszeniem/Organizacją.

W toku czynności kontrolnych zwrócono uwagę, że 2 oferty odrzucono ze względu na braki formalne, typu:

1. brak pisemnych zobowiązań należytego wykonania umowy wskazanych w pkt VI ust. 7 lit. g

³ Powołana uchwałą Nr CLXXXV/597/22 Zarządu Powiatu w Sławnie z dnia 16 listopada 2022 r. z uwzględnieniem zapisów art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. *(dowód: akta kontroli str. 191-197)*

ogłoszenia otwartego konkursu ofert;

2. brak kopii dokumentów potwierdzających uprawnienia do świadczenia mediacji.

Ustalono jednakże, że w przypadku oferty, o której mowa w pkt. 1, w aktach sprawy znajdowały się ww. dokumenty.

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.*

Stosownie do zapisów art. 15 ust. 2j, w związku z art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Starosta podał w dniu 30 listopada 2022 r. do publicznej wiadomości wyniki otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także edukacji prawnej na terenie Powiatu Sławieńskiego w 2023 r.”⁴.

(dowód: akta kontroli str. 275)

W myśl art. 16 ust. 1 i 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dniu 30 listopada 2022 r. pomiędzy Powiatem Sławieńskim (reprezentowanym przez Starostę i Wicestarostę) a Stowarzyszeniem została zawarta umowa Nr 76/2022 pt. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w Powiecie Sławieńskim w 2023 r.”. Przedmiotowy dokument został sporządzony w oparciu o projekt ramowej umowy określony w rozporządzeniu ws. wzorów ofert i ramowych umów.

W omawianej umowie, w myśl art. 11 ust. 7 ustawy, Powiat powierzył Organizacji realizację zadania z zakresu edukacji prawnej. W ofercie stanowiącej integralną część umowy Stowarzyszenie zobowiązało się do:

1. *Prowadzenia otwartych warsztatów dla młodzieży „Odpowiedzialność karna – symulacja rozprawy sądowej”.*
2. *Opracowania informatorów/ulotek promujących dostępność i formy nieodpłatnych świadczeń ustawowych oraz informatora dla cudzoziemców w wersji papierowej.*
3. *Publikacji artykułu edukacyjno-informacyjnego w regionalnym portalu internetowym.*
4. *Stworzenia i rozpowszechnienia edukacyjnego kalendarza nabiurkowego na rok 2023.*
5. *Stworzenia i rozpowszechnienia interaktywnej gry edukacyjnej online dla młodzieży szkolnej dotyczącej praw i obowiązków konsumentów.*

W toku kontroli ustalono, że w I półroczu 2023 r., w ramach działań edukacyjnych, Stowarzyszenie zrealizowało dwa 2-godzinne warsztaty dla młodzieży. Ponadto opracowano i przekazano do Starostwa: informator dla cudzoziemców, informatory i ulotki promujące dostępność i formy nieodpłatnych świadczeń ustawowych oraz edukacyjny kalendarz nabiurkowy na rok 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 283a)

Ponadto zgodnie z ofertą, Stowarzyszenie w ramach wkładu własnego udostępniło m.in.:

- infolinię telefoniczną dotyczącą nieodpłatnych świadczeń ustawowych i pomocy postpenitencjarnej,
- czat internetowy całodobowy, automatycznie odpowiadający system komunikacji o nieodpłatnym poradnictwie.

Dodatkowo Stowarzyszenie:

- przeprowadziło kampanie społeczne dotyczące pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego, mediacji w serwisie www.pomocprawna.sc.org.pl,
- opracowało e-gazetkę kwartalnik młodzieży „Z Paragrafem na Ty”.

⁴ Uchwała Nr CLXXXVII/600/22 Zarządu Powiatu w Sławnie z dnia 30 listopada 2022 r.

Niemniej jednak wyniki kontroli wykazały, że na stronach Starostwa nie zamieszczono informacji o możliwości skorzystania przez obywateli Powiatu z ww. form edukacyjnych.

Pismem z dnia 3 sierpnia 2023 r. Starosta wyjaśnił, że Powiat rozdystrybuował dostarczone przez Stowarzyszenie materiały w formie papierowej. Dodatkowo materiały te zostały udostępnione w postaci infolinii i czatów na stronie Stowarzyszenia, natomiast strona powiatowa została o te informacje uzupełniona. *(dowód: akta kontroli str. 54)*

Uwzględniając złożone wyjaśnienia, przypomnienia wymaga fakt, że zgodnie z dyspozycją art. 9 ust. 4 ustawy, rozpowszechnianie informacji o systemie poradnictwa należy do zadań Starosty, tym samym należy systematycznie podejmować działania skutkujące upowszechnieniem wiedzy o działalności systemu NPP i NPO.

Termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy, zadanie określone w § 1 umowy, Stowarzyszenie realizowało w Filii Starostwa Powiatowego w Darłowie.

W zakresie monitorowania świadczenia usług przez osoby uprawnione⁵ (w tym zastępstwa), Starosta Sławieński w Samoocenie oświadczył, że monitoring odbywa się na bieżąco, a pobieranie kluczy do punktu oraz podpisywanie listy obecności ma miejsce w obecności pracownika Starostwa Powiatowego w Sławnie oraz Filii.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz uchybień:

- w umowach zawartych z radcami prawnymi i adwokatami nie uwzględniono zapisów wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy; *(dowód: akta kontroli str. 147-156)*

Pismem z dnia 9 sierpnia 2023 r. poinformowano, że w umowie zawartej z wyznaczonym przez OIRP radcą prawnym – mediatorem nie wskazano sposobu organizacji w punkcie spotkania z mediatorem. Jednocześnie w wyjaśnieniach podkreślono, że informacja co do terminów dyżurów mediatora umieszczona jest zarówno na zewnątrz lokalu, jak i w miejscu oczekiwania na spotkanie.

(dowód: akta kontroli str. 60)

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy, Powiat w umowach zawieranych z radcami prawnymi/adwokatami **zobowiązany jest** określić sposób organizacji nieodpłatnej mediacji, przede wszystkim stopień zaangażowania w nieodpłatną mediację (np. zawrzeć zapis o informowaniu obywateli kiedy, gdzie, w jakim zakresie może być im świadczona nieodpłatna mediacja) i zakres świadczonych usług przez radców prawnych/adwokatów. Brak jest podstaw prawnych do uznania, iż samo zorganizowanie dyżurów mediacji wypełnia ustawową przesłankę odnoszącą się do zawarcia zapisów w umowach.

- odrzucono 1 ofertę z powodu braków formalnych (brak załączonych pisemnych zobowiązań), pomimo, że wskazane w pkt VI ust. 7 lit. g ogłoszenia otwartego konkursu ofert dokumenty w rzeczywistości zostały załączone do składanej oferty;

(dowód: akta kontroli str. 198)

⁵ Osoby, z którymi zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy zawarte zostały umowy (adwokaci i radcowie prawni) oraz osoby, które zostały wskazane w umowie z Fundacją.

Pismem z dnia 9 sierpnia 2023 r. wyjaśniono, że w uzasadnieniu do odmowy błędnie wskazano braki formalne, a *Stowarzyszenie posiadało wszystkie te elementy, ale złożyło ofertę wyłącznie na prowadzenie punktu NPP i nie zostało wyłonione w drodze konkursu.*

(dowód: akta kontroli str. 61)

Jak wynika z art. 11 ust. 6 ustawy, o powierzenie prowadzenia punktu w zakresie udzielania NPP lub NPO może ubiegać się organizacja wpisana na listę prowadzoną przez wojewodę w zakresie NPP i NPO. Organizacja taka, przy składaniu ofert w trybie otwartego konkursu ofert, w celu realizacji ww. zadań, winna spełnić wymogi określone w art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wskazujące obowiązkowe elementy takich ofert. Organ administracji publicznej dokonujący ocen przedłożonych ofert jest zobowiązany do ich oceny według kryteriów wskazanych w art. 15 ust. 1 ww. ustawy.

Z dokumentów otrzymanych w toku kontroli wynika, że omawiana oferta dotyczyła prowadzenia punktu NPP oraz realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej na terenie Powiatu. Tym samym organizacja spełniła wymogi określone w art. 11 ust. 6 ustawy, tj. była wpisana na listę wojewody i oferowała prowadzenie punktu NPP oraz prowadzenie edukacji prawnej. Ponadto Stowarzyszenie przedłożyło wymagane prawem dokumenty wymienione w art. 14 ust. 1 ww. ustawy (Starosta nie wykazał, aby ten obowiązek nie został wypełniony).

Dodatkowo należy zauważyć, że Starosta nie jest zobowiązany do kierowania w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert żądań dotyczących przedłożenia przez organizację pozarządową w toku składania ofert, dokumentów wskazanych w art. 11d ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy. Wymienione w przedmiotowym artykule warunki muszą być spełnione przez organizację na etapie jej starań o wpis na listę wojewody (art. 11d ust. 7 ustawy). Sam fakt umieszczenia takiej organizacji na liście wojewody wskazuje, że spełniła wszystkie wymogi.

Podsumowując kontrolujący zwracają uwagę na fakt, że nierzetelne dokonywanie ocen składanych ofert powoduje, że organizacje startujące w konkursie są pozbawione równych szans. Ponadto żądanie od organizacji przedkładania dokumentów, których na etapie przystępowania do otwartego konkursu ofert nie ma ona obowiązków składać, podważa zaufanie do organów państwa. Należy podkreślić konieczność bardziej dokładnej i szczegółowej analizy wpływających ofert.

Ocena obszaru Nr 1	<i>Pozytywna z nieprawidłowościami</i>
---------------------------	--

2. Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu

Podstawa prawna	- art. 8a, 9 ustawy
------------------------	---------------------

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 4 ustawy: *Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu.*

W celu realizacji wskazanej dyspozycji, na stronie internetowej Starostwa, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa zamieszczono informacje o:

- adresach lokali, w których udzielane jest nieodpłatne poradnictwo prawne i nieodpłatna pomoc prawna na terenie powiatu sławieńskiego,
- terminy (dni i godziny) udzielania porad,
- wskazanie czy porad udziela radca prawny czy adwokat,
- numerze telefonu pod którym można umówić się na wizytę,
- zakresie świadczonej pomocy prawnej,
- uprawnieniach do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej.

W dniu 3 sierpnia 2023 r. (w toku czynności kontrolnych) udostępniono link do strony Ministerstwa Sprawiedliwości umożliwiający zdalne umówienie się na wizytę. (dowód: akta kontroli str. 54)

Wyniki kontroli wykazały, iż zgodnie z dyspozycją art. 8a ustawy, Starosta sporządził listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców Powiatu i udostępnił ww. dokument do publicznej wiadomości na stronie internetowej Starostwa i BIP oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 41 i 95)

Celem realizacji art. 8a ust. 4 pkt 2 ustawy, w piśmie z dnia 9 sierpnia 2023 r. poinformowano, że lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa zostanie opublikowana w lokalnych środkach masowego przekazu po okresie wakacyjnym, tj. w miesiącach wrzesień – październik.

(dowód: akta kontroli str. 60)

W trakcie kontroli ustalono, że lista jednostek, o której mowa w art. 8a ust. 1 ustawy została zamieszczona na stronach internetowych gmin Powiatu Sławieńskiego, do czego zobowiązuje art. 8a ust. 4 ustawy.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonej nieprawidłowości/uchybień:

Nieprawidłowości nie stwierdzono

Ocena obszaru Nr 2

Pozytywna

3. Dostępność dyżurów

Podstawa prawna

- art. 6, art. 8, art. 8a, art. 9 ustawy
- art. 9 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się
- § 5 rozporządzenia

W trakcie kontroli ustalono, że punkty poradnictwa rozlokowane są w dwóch gminach: w Sławnie i Darłowie. Pismem z dnia 2 sierpnia 2023 r. wyjaśniono, że: żaden z organów wykonawczych gmin z Powiatu Sławieńskiego do 30 września 2022 r. nie złożył propozycji dotyczących dyżurów w zakresie NPP i NPO.

(dowód: akta kontroli str. 96)

W zakresie rozlokowania dyżurów na obszarze Powiatu, pismem z dnia 2 sierpnia 2023 r. Naczelnik Wydziału poinformował: *Starosta dokonując wyboru usytuowania oraz godzin funkcjonowania punktów NPP i NPO kierował się:*

- *kwestiami lokalowymi (siedziba urzędu i filia, dostępność dla osób niepełnosprawnych, bliskość z innymi poradniami, urzędami, rzecznikiem konsumenta),*
- *możliwością bieżącej kontroli funkcjonowania punktów,*
- *dwa miasta powiatu – największe skupiska mieszkańców powiatu,*
- *godzinami funkcjonowania urzędu,*
- *przyzwyczajeniem mieszkańców.*

(dowód: akta kontroli str. 96)

W trakcie kontroli dokonano oględzin punktu NPP zlokalizowanego w siedzibie Starostwa Powiatowego w Sławnie, ul. Sempołowskiej 2a. Ustalono, że przedmiotowy lokal jest właściwie oznaczony, gwarantuje dyskrecję przy udzielaniu pomocy, jest wyposażony w stół wraz z miejscami siedzącymi, zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym. W lokalu zapewniono dostęp do komputera ze stosownym oprogramowaniem (w tym systemu informacji prawnej), drukarki oraz Internetu, zapewniając tym samym możliwość porozumiewania się na odległość środkami komunikacji elektronicznej.

Szczegółowe ustalenia dotyczące wyposażenia ww. lokalu zawiera protokół oględzin, który zamieszczono

w aktach kontroli str. 316 - 317.

Zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 5 ustawy Starosta wskazał jeden, specjalny numer telefonu przeznaczony do rejestracji wizyt do wszystkich punktów na terenie Powiatu. Zapewnił też, zgodnie z art. 8 ust. 8 ustawy i art. 9 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się, osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz doświadczającym trudności w komunikowaniu się udzielanie pomocy NPP i NPO poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Dyżury ustalone zostały zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 3 ustawy w wymiarze 5 dni w tygodniu (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy) w czasie dyżurów trwających co najmniej 4 godziny. W samoocenie dokonanej przez Starostę, w punkcie dotyczącym czasu oczekiwania na wizytę wskazano, iż: *Czas oczekiwania na wizytę – na bieżąco.*

(dowód: akta kontroli str.40)

Zakres, przyczyny, skutki stwierdzonych nieprawidłowości/ uchybień:

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień

Ocena obszaru Nr 3

Pozytywna

4. Dokumentacja i sprawozdawczość w tym korzystanie z opinii o jakości obsługi

Podstawa prawna

- art. 7, art. 12 ustawy
- § 8, § 9, § 11 rozporządzenia

Każdy przypadek udzielenia NPP i NPO dokumentuje się przez wypełnienie Karty pomocy, której wzór określony jest w załączniku do rozporządzenia. Karta pomocy składa się z części A i B. Zasady wypełniania poszczególnych części karty pomocy określone są w § 8 rozporządzenia. Wypełnienie części B karty – opinia osoby, której udzielono porady – nie jest obowiązkowe.

W myśl art. 12 ustawy, na podstawie otrzymanych kart pomocy opracowano informację zbiorczą o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej za I, II kwartał 2023 r., którą z zachowaniem ustawowego terminu przekazano Wojewodzie Zachodniopomorskiemu.

Na podstawie przekazanych przez podmiot kontrolowany dokumentów, tj. *Zbiorczej informacji o wykonaniu zadania za I, II i III kwartał 2022 r.* ustalono, że we wskazanym okresie udzielono:

- w I kw. 2022 r. **94** porad, w tym 51 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 43 w punktach obsługiwanych przez Organizację pozarządową;
- w II kw. 2022 r. **57** porad, w tym 31 w punktach adwokatów i radców prawnych oraz 26 w punktach obsługiwanych przez Organizację pozarządową;

(dowód: akta kontroli str. 334-371)

Analizie poddano 99 karty pomocy cz. A. Szczegółowe zestawienie kart wraz z ustaleniami kontroli zamieszczono w aktach kontroli str. 284-300.

W przypadku 41 kart pomocy cz. A, stwierdzono, iż nie wypełniały postanowień art. 7 ustawy.

Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego nieprawidłowości.*

Na podstawie danych przedłożonych Wojewodzie Zachodniopomorskiemu przez Starostę ustalono, że żadna z osób korzystających z nieodpłatnego poradnictwa nie wyraziła swojej opinii na temat jakości udzielanego świadczenia (karty pomocy cz. B).

(dowód: akta kontroli str. 350 i 369)

W zakresie bieżącego czuwania nad prawidłowym i kompletnym dokumentowaniem porad przez wykonawców, Starosta w Samoocenie określił, że: działania kontrolne prowadzone są na bieżąco.

We wrześniu 2023 r. planowana jest kontrola wydatków oraz dwie wizyty kontrolne pracy wykonawców w punkcie wraz z przedstawicielem organizacji pozarządowej.

(dowód: akta kontroli str. 41)

Ustalono, że w badanym okresie wpływały skargi dotyczące funkcjonowania punktów świadczenia NPP i NPO na terenie Powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 42 i 97)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonego uchybienia:

W toku czynności kontrolnych, na podstawie analizy kart pomocy część A ustalono, że:

Tabela Nr 2

Lp.	Data udzielenia NPP / NPO	Nr Punkt Miejscowość	Nr porady	Uwagi Kompletność wypełnienia karty cz. A
1.	25.01.2023 12:37	NPP Sławno	1364124/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
2.	19.01.2023 11:59	NPP Sławno	1355205/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
3.	19.01.2023 11:54	NPP Sławno	1355180/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
4.	12.01.2023 12:15	NPP Sławno	1343982/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
5.	5.01.2023 11:57	NPP Sławno	1334539/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
6.	5.01.2023 9:48	NPP Sławno	1333933/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Porada prawna</i>
7.	6.06.2023 11:47	NPP Sławno	1564803/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Wyjaśniono procedury</i>
8.	27.07.2023 13:00	NPP Sławno	1637710/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Wyjaśniono tryb sądowy</i>
9.	04.07.2023 10:11	NPP Sławno	1603609/1	Pkt 8 – wpisano jedynie <i>Wyjaśniono skutki</i>
10.	27.01.2023 10:49	NPP Sławno	136811/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
11.	25.01.2023 12:37	NPP Sławno	1364124/1	Pkt 13-17 nie zostały wypełnione
12.	19.01.2023 11:59	NPP Sławno	1355205/1	Pkt 13-17 nie zostały wypełnione
13.	19.01.2023 11:54	NPP Sławno	1355180/1	Pkt 13-17 nie zostały wypełnione
14.	18.01.2023 12:59	NPP Sławno	1353223/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
15.	18.01.2023 11:53	NPP Sławno	1352953/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
16.	18.01.2023 11:48	NPP Sławno	1352937/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
17.	12.01.2023 12:15	NPP Sławno	1343982/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
18.	11.01.2023 12:47	NPP Sławno	1341814/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
19.	11.01.2023 12:38	NPP Sławno	1341778/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
20.	11.01.2023 12:16	NPP Sławno	1341695/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
21.	5.01.2023	NPP Sławno	1334539/1	Pkt 13-17 nie zostały wypełnione

	11:57			
22.	5.01.2023 9:48	NPP Sławno	1333933/1	Pkt 13-17 nie zostały wypełnione
23.	4.01.2023 13:16	NPP Sławno	1332607/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
24.	4.01.2023 13:08	NPP Sławno	1332574/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
25.	4.01.2023 13:02	NPP Sławno	132548/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
26.	29.03.2023 11:02	NPP Sławno	1467509/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
27.	29.03.2023 10:54	NPP Sławno	1467466/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
28.	15.03.2023 11:35	NPP Sławno	1446381/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
29.	15.03.2023 9:11	NPP Sławno	1445697/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
30.	10.03.2023 10:29	NPP Sławno	1439190/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
31.	8.03.2023 11:22	NPP Sławno	1434779/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
32.	28.06.2023 12:47	NPP Sławno	1595196/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
33.	28.06.2023 11:25	NPP Sławno	1594896/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
34.	21.06.2023 13:00	NPP Sławno	1589290/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
35.	14.06.2023 9:37	NPP Sławno	1574708/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
36.	7.06.2023 12:31	NPP Sławno	1567271/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
37.	7.06.2023 12:17	NPP Sławno	1567215/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
38.	7.06.2023 12:07	NPP Sławno	1567182/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
39.	26.07.2023 12:25	NPP Sławno	1635699/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
40.	13.07.2023 13:00	NPP Sławno	1619438/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione
41.	13.07.2023 09:25	NPP Sławno	1618626/1	Pkt 11-17 nie zostały wypełnione

(dowód: akta sprawy str. 284-300)

Starosta, pismem z dnia 9 sierpnia 2023 r. wyjaśnił, że w odniesieniu do poz. 1 - 9 ww. Tabeli *lakoniczne sformułowanie w dokumentowaniu porad było użyte celowo dla zachowania tajemnicy adwokackiej i radcowskiej*. Natomiast brak danych w karcie cz. A pkt 11 – 17 (poz. 10 – 41 w ww. Tabeli) był wynikiem tego, że *osoba uprawniona może a nie ma obowiązku podawania danych (...) osoby uprawnione odmawiają podania tych danych, nawet po zapewnieniu o ich anonimowości*. Jednocześnie organ zapewnił, że zwrócił się do osób świadczących pomoc prawną o wpisywanie adnotacji w przedmiocie odmowy podania ww. danych.

(dowód: akta sprawy str. 61)

Podkreślenia wymaga fakt, że właściwe wypełnienie karty pomocy cz. A jest obligatoryjnym obowiązkiem osoby świadczącej usługę. Wyjątek stanowi ta część karty pomocy, która obejmuje opinię

osoby uprawnionej do udzielonej pomocy oraz podanie numeru telefonu w celu zasięgnięcia dalszej opinii. Tylko te informacje są uzależnione od zgody osoby uprawnionej. Natomiast w myśl art. 7 ustawy każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanej dalej "kartą pomocy", przez podanie w szczególności informacji dotyczących zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy, dziedziny prawa, której dotyczyła ta pomoc, kategorii sprawy, formy udzielonej pomocy, czasu poświęconego na jej udzielenie i liczby wizyt osoby uprawnionej w tej samej sprawie, ogólnych informacji o osobie uprawnionej dotyczących w szczególności wieku, płci, wykształcenia, dochodu, gospodarstwa domowego i miejsca zamieszkania oraz danych dotyczących punktu, osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia.

Ponadto zaznaczyć należy, że dane zbierane w oparciu o wpisane do karty pomocy informacje, stanowią podstawę oceny działania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego i należy dołożyć wszelkich starań, aby przedmiotowe zapisy były rzetelnie dokumentowane w tych kartach.

Ocena obszaru Nr 4

Pozytywna z nieprawidłowością

5. Prawidłowość zaangażowania dotacji

Podstawa prawna

- art. 11d ust. 5 ustawy
- art. 19 – 20 ustawy

Na podstawie art. 19 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielenie dotacji celowej powiatom.

Zgodnie z załącznikiem Nr 4 do zarządzenia Nr 37/2023 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie planu dochodów i wydatków budżetu na 2023 r., Powiatowi Sławieńskiemu zaplanowano dotację w rozdziale 75515 - „Nieodpłatna pomoc prawna”, § 2110 w kwocie **132 000,00 zł**.

Zgodnie z przygotowanym przez Starostwo zestawieniem umów zawartych w związku z realizacją zadania (część wynagrodzeniowa i edukacyjna), podpisano na realizację zadań:

- 4 umowy z adwokatami i radcami prawnymi wyznaczonymi przez ORA i OIRP,
- 1 umowę ze Stowarzyszeniem Sursum Corda.

Szczegółowe dane, przedstawiono w Tabeli Nr 3:

Tabela Nr 3

Rodzaj	Plan z ustawy budżetowej (zł)	Zaangażowanie wynikające z zawartych umów (zł)	% zaangażowanie
Wynagrodzenia (91%)	120 120,00	120 120,00	100,00%
Edukacja (3%)	3 960,00	3 960,00	100,00%
Razem wynagrodzenie + edukacja	124 080,00	124 080,00	100,00%
Obsługa (6%)	7 920,00	-	-
Razem z uwzględnieniem obsługi	132 000,00	132 000,00	100,00%

Zaangażowanie środków finansowych z dotacji na dzień 31 lipca 2023 r. w powiecie wynosi 58%.

Zasady nadzoru nad realizacją zadania publicznego określono w § 7 umowy zawartej ze Stowarzyszeniem.

Do powyższego uwag nie wniesiono.

Ocena obszaru Nr 5	<i>Pozytywna</i>
Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	<p>Starosta złożył wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą pismem z dnia 9 sierpnia 2023 r. <i>(dowód: akta sprawy str. 60-61)</i></p> <p>Naczelnik Wydziału Organizacyjno-Prawnego złożyła wyjaśnienia 2 pismami z dnia 3 sierpnia 2023 r. <i>(dowód: akta sprawy str. 54,65)</i></p> <p>Ponadto Starosta dokonał w dniu 23 lipca 2023 r. Samooceny realizacji przedmiotowego zadania wypełniając załącznik Nr 1 do zawiadomienia o kontroli. <i>(dowód: akta sprawy str. 17-42)</i></p>
Podsumowanie nieprawidłowości/ uchybień stwierdzonych w trakcie kontroli	<p>Obszar kontroli:</p> <p>Nr 1 Obsada punktów i współpraca z wykonawcami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w umowach zawartych z radcami prawnymi i adwokatami nie uwzględniono zapisów wynikających z art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy; - odrzucono 1 ofertę z powodu braków formalnych (brak załączonych pisemnych zobowiązań), pomimo, że wskazane w pkt VI ust. 7 lit. g ogłoszenia otwartego konkursu ofert dokumenty w rzeczywistości zostały załączone do składanej oferty. <p>Nr 2 Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu:</p> <p>Nieprawidłowości nie stwierdzono.</p> <p>Nr 3 Dostępność dyżurów:</p> <p>Nieprawidłowości nie stwierdzono.</p> <p>Nr 4 Dokumentacja i sprawozdawczość w tym korzystanie z opinii o jakości obsługi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 41 kart pomocy cz. A nie zostało rzetelnie wypełnionych, co nie odpowiadało dyspozycji art. 7 ustawy. <p>Nr 5 Prawdliwość zaangażowania dotacji</p> <p>Nieprawidłowości nie stwierdzono.</p>
Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania	<p>Pozytywnie oceniono organizację systemu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu. Nie wniesiono uwag do sposobu powierzenia realizacji przedmiotowych zadań Organizacji pozarządowej. Pozytywnie oceniono upowszechnianie wiedzy o wskazanych usługach wśród mieszkańców Powiatu oraz umiejscowienie i doposażenie lokali, w których udzielane są przedmiotowe usługi. Ponadto nie wniesiono uwag do prawidłowości zaangażowania środków finansowych z dotacji w 2023 r.</p> <p>Zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia nadzoru nad prawidłowością wypełniania kart pomocy przez adwokatów / radców prawnych, z którymi Powiat zawarł umowy, tak aby wskazane dokumenty zawierały rzetelne i kompletne informacje w zakresie świadczonych usług. Ponadto wyniki kontroli wykazały brak należytej staranności w sporządzaniu dokumentów, tj.: umów zawartych z radcami prawnymi/adwokatami.</p>

Wpis do książki kontroli	2/2023
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> – zawierać w umowach z radcami prawnymi/adwokatami wszystkie zapisy wynikające z dyspozycji art. 6 ustawy, w szczególności odnoszące się do sposobu organizacji mediacji, – dokonywać starannej i rzetelnej oceny składanych ofert w oparciu o przyjęte kryteria; – zwiększyć nadzór nad prawidłowością wypełniania kart nieodpłatnej pomocy prawnej, tak aby zawierały one kompletne informacje, na podstawie których można podejmować adekwatne działania usprawniające system.
Pouczenie	<ul style="list-style-type: none"> – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, – o podjętych działaniach, mających na celu realizację zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p>Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Mateusz Wagemann II Wicewojewoda Zachodniopomorski</p>